

РЕЦЕНЗИЯ

от Доц. д-р Радост Спиридонова Асенова, дмн
Ръководител катедра “Урология и обща медицина”
Медицински университет Пловдив

на дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“
професионално направление 7.1. Медицина
научна специалност „Обща медицина“

Автор: Д-р Ваня Антонова Александрова

Катедра: „Обща медицина“, Медицински факултет, Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна

Тема: „Имунизационен календар и ваксинации в България - съвременни тенденции, проблеми и възможности за решаването им“

Форма на докторантурата: самостоятелна

Научен ръководител: Проф. д-р Валентина Христова Маджова, д.м.

Научен консултант: Проф. д-р Димитричка Близнакова, д.м.

Рецензията е изготвена съгласно Заповед №Р-109-592/31.12.2021 г. на Ректора на МУ- Варна.

Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на електронен и хартиен носител е в съответствие с Правилника за академично развитие в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна и включва всички изискуеми документи, свързани с хода на процедурата.

Д-р Ваня Александрова е утвърден специалист, с повече от двадесет години трудов стаж. Стартирала е професионалната си кариера като лекар ординатор към Катедра по педиатрия - МУ Варна, като от 2005г. работи като ОПЛ. Има две медицински специалности педиатрия и обща медицина. От 2015г. заема академичната длъжност Асистент към катедра Обща медицина. Д-р Ваня Александрова се отличава с богата научно-изследователска и професионална дейност. Затова засвидетелстват участията и в научни-форуми и курсове за повишаване на квалификацията. Предимство на докторанта, свързано с разработваната от нея тема, е и придобитият опит като старши експерт към РЗОК Варна. Д-р Александрова е член на Европейската мрежа за обучение в общата практика EURACT и активен член и участник в срещи на СОИБОМ.

Актуалност на тематиката

Темата разработвана от д-р Александрова е безспорно актуална и с практическа насоченост. В контекста на съвременната безпрецедентна епидемиологична обстановка, интереса към ваксините непрекъснато ще нараства. От ОПЛ се очаква да са сторжера в борбата с инфекциозните заболявания, чрез адекватно и своевременно мотивиране на родители и обхващане на децата подлежащи на имунизации. В последните години у нас се наблюдава тенденция за отказ от ваксиниране на децата, не само от ромски етнос, но и сред българското население, което е особено обезпокоително. Законодателството в страната ни позволява такъв тип поведение спрямо здравето, макар и наличието на някои административни мерки в полза на ваксинирането. Ефективната политика в областта на предпазване на здравето на децата трябва да се основава на резултатите от научни проучвания, такова каквото е настоящето, което идентифицира конкретните проблеми на имунизацията и ваксинирането на децата в България и предначертава насоки за бъдещи действия.

Познаване на проблема

Д-р Ваня Александрова е с две специалности, педиатрия и обща медицина, което е предпоставка за добра информираност по изследваните проблеми. Задълбоченото анализиране на получените резултати и умелото им интерпретиране са доказателство за доброто познаване на проблема от Д-р Ваня Александрова.

Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

По съдържание и структура дисертационният труд отговаря на изискванията за защита на ОНС „Доктор“. Написан е на 145 страници и е онагледен с 26 таблици и 45 фигури. Списъкът на цитираната литература включва 196 заглавия, от които 41 на кирилица и 155 на латиница. Всички те са релевантни за изследваната проблематика.

Научният труд започва с въведение, в което се представя значимостта на избраната тема и необходимостта от нейното разработване.

Теоретичните анализи в литературния обзор са фокусирани върху проблематиката, с която се занимава д-р Александрова. Подходящо е подбрана специализираната литература, която обективно представя актуалността на проблемите. Направен е кратък исторически преглед на ваксинопрофилактиката. Разгледани са много задълбочено съвременните концепции свързани с ваксините. Обсъдени са и предизвикателства в общата медицинска практика, свързани с имунизационното покритие със задължителните и препоръчителните ваксини, включително раними групи и основни причини за ниско имунизационно покритие.

В глава „Цел и задачи“ логично са формулирани поставената цел и свързаните с нейното изпълнение 6 задачи. Целта е да се проучат и оценят практиките за имунизация и ваксинация у нас, съгласно въведения имунизационен календар в България с оглед разкриване на съвременните тенденции и проблеми при прилагането им, както и възможностите за тяхното решаване.

В глава „Материал и методи“ детайлно са описани проведените 3 анкетни проучвания и съответната таргетна група. Изследвани са както нагласите на пациентите така и ОПЛ. Използван е и документален метод за анализ на нормативни документи, отнасящи се до проблема със спазването на имунизационния календар в България и тенденциите за развитие на ваксинациите у нас и в световен мащаб. Всичко това позволява да се разгледа проблема от различни гледни точки.

При обработката на получените първични данни са използвани адекватни статистически методи, които дават възможност да бъдат разкрити взаимовръзки между основните признаци, и да бъдат изведени статистически значими изводи.

Анализът на събраните данни е представен задълбочено в главите „Резултати“ и „Обсъждане“. Избраните методи на изследване са подходящи и дават информация за постигане на целта и задачите. Резултатите от проучването са интерпретирани коректно по отношение на основните показатели.

Направените изводи обобщават основните аспекти на проведеното изследване. Въпреки много доброто ваксинационно покритие от 95.1% сред децата на респондентите в проучването, 24.71% от анкетираните смятат ваксините за опасни, а 31.18% ги посочват като неефективни. В допълнение 35.29% от респондентите считат, че ваксините водят до спад в имунитета, а 40.59% посочват, че ваксините могат да навредят на децата им. Важен извод е, че знанията на ОПЛ, свързани с имунопрофилактиката не са на необходимото високо и съвременно ниво. 89.74% от анкетираните ОПЛ са посочили, че трябва да има допълнителни обучителни курсове, свързани със задължителните и препоръчителни ваксини, поради динамичното развитие на ваксинопрофилактиката и необходимостта от постоянно обновяване на знанията на лекари и медицински специалисти, пряко свързани с нея.

Данните от направените проучвания на д-р Александрова са основа за формулираните от нея приноси. Те са групирани в две основни направления: с оригинален научно-приложен и потвърдителен характер. Такива са установените съвременни тенденции и основни причини за колебание и/или отказ на родителите за поставяне на имунизации на децата им на фона на епидемиологичната обстановка, както и факта, че основният източник на информация за ваксините при над половината от анкетираните родители е интернет пространството.

Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Във връзка с дисертационния труд са представени 4 публикации. Една от публикациите е реферирана в Scopus. На всички представени публикации д-р Александрова е първи или водещ автор.

Автореферат

Авторефератът към дисертационния труд е оформен съгласно изискванията и отразява обективно основните резултати от дисертацията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни приноси, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ-Варна. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания, приети във връзка с Правилника на МУ – Варна за приложение на ЗРАСРБ. Считаю, че е извършено научно проучване върху актуални проблеми в общата медицинска практика. Представени са данни, които обогатяват познанията по проблема и могат успешно да бъдат използвани както в практиката, така и като отправна точка за бъдещи научни изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди ОНС „Доктор“ на д-р Ваня Александрова по научната специалност „Обща медицина“; професионално направление 7.1. Медицина; област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт.

27.01.2022г.

Гр. Пловдив

Изготвил рецензията:

Доц. д-р Радост Спиридонова Асенова, дмн

Ръководител катедра „Урология и обща медицина“

Медицински университет Пловдив